

เกร็ดความรู้เรื่องวินัยและการรักษาวินัย

วินัย คือ ระเบียบ กฎเกณฑ์แบบแผนความประพฤติที่ ต้องยึดถือหรือปฏิบัติ ได้แก่

๑. ซื่อสัตย์สุจริต
๒. ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่
๓. รักษาความลับของทางราชการ
๔. ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา
๕. รักษาชื่อเสียงขององค์กร

นอกจากนี้ยังหมายถึง ลักษณะเชิงพฤติกรรมที่แสดงออกว่าสามารถจะควบคุมตนเองให้อยู่ในกรอบของบทวินัยตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย (มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๘) และประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสอบสวน การลงโทษทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๘” บังคับใช้เมื่อ ๑ มกราคม ๒๕๕๙

การดำเนินการทางวินัย

หมายถึง การดำเนินการทั้งหลาย ที่กระทำเป็นพิธีการตามที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับกำหนด เมื่อถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ได้แก่

๑. การตั้งเรื่องกล่าวหา
๒. การสืบสวนหรือสอบสวน
๓. การพิจารณาความผิดและลงโทษ
๔. การดำเนินการต่าง ๆ ระหว่างการสอบสวนพิจารณาความผิด เช่น ให้พักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน

วินัย แบ่งได้ ๕ นัย

๑. ความหมาย
๒. ประเภท
๓. ฐานความผิด
๔. สถานโทษ
๕. ลักษณะเฉพาะ

ความหมาย มี ๒ ประการ

๑. ลักษณะเชิงพฤติกรรมการควบคุมตนเอง
๒. บทกำกับพฤติกรรมมนุษย์

ประเภท มี ๒ ประเภท

๑. วินัยอย่างไม่ร้ายแรง
๒. วินัยอย่างร้ายแรง

ฐานความผิดมี ๑๘ ฐาน

๑. ฐานไม่สนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย
๒. ฐานไม่ซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรม
๓. ฐานอาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์
๔. ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ “ฐานทุจริต” (ผิดวินัยร้ายแรง)
๕. ฐานไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการ

๖. ฐานไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความอดสาหัส/ไม่เอาใจใส่/ไม่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ/ฐานประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ หากเสียหายร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง
๗. ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบ กฎหมาย,มติ ค.ร.ม. และนโยบายของรัฐบาลหากเสียหายอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง
๘. ฐานไม่สนใจและรักทราบเหตุการณ์เคลื่อนไหว อันอาจเป็นภัยอันตรายต่อประเทศชาติและไม่ป้องกันภัยอันตรายนั้น
๙. ฐานไม่รักษาความลับของทางราชการหากเสียหายอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง
๑๐. ฐานขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชา หากเสียหายอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง
๑๑. ฐานกระทำการขัดผู้บังคับบัญชาเหนือตน
๑๒. ฐานรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา หากเสียหายอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง
๑๓. ฐานไม่ถือและปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมของราชการ
๑๔. ฐานละทิ้งหน้าที่ราชการ หากเสียหายอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง
๑๕. ฐานละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร/มีพฤติการณ์จงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบ
๑๖. ฐานไม่สุภาพเรียบร้อย/ไม่รักษาความสามัคคี/ไม่ช่วยเหลือกัน (ระหว่างพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการ
๑๗. ฐานกระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์ อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน
๑๘. ฐานวางตนไม่เป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยประพฤดิชั่วได้รับโทษจำคุก และมี ความวินัยอย่างร้ายแรง

สถานโทษ สำหรับพนักงานส่วนท้องถิ่น มี ๕ สถาน คือ

๑. ภาคทัณฑ์
๒. ตัดเงินเดือน
๓. ลดขั้นเงินเดือน
๔. ปลดออก
๕. ไล่ออก

สถานโทษ สำหรับพนักงานจ้าง มี ๔ สถาน คือ

๑. ภาคทัณฑ์
๒. ตัดค่าตอบแทน
๓. ลดค่าตอบแทน
๔. ไล่ออก (ไม่มีปลดเพราะไม่มีบำนาญ)

ลักษณะเฉพาะ มี ๓ ประการ

๑. ไม่มีอายุความ
๒. ต้องมีสถานภาพเป็นข้าราชการ (มีข้อยกเว้น)
๓. เป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชา สังกัดปัจจุบัน

วินัยและการรักษาวินัย มี ๑๘ ฐาน

ข้อห้าม ข้อปฏิบัติ รัฐกำหนด

สิบแปดข้อ คือ วินัย ราชการ

๑.สนับสนุน ประชาธิปไตย ใจบริสุทธิ์

๓.ปฏิบัติ ราชการ เกิดผลดี

๕.ทำหน้าที่ ตามระเบียบ เทียบให้มัน

๗. ปิดความลับ ราชการ ไม่ขานไป

๙.ไม่ทำการ ข้ามชั้น ให้ท่านโกรธ

๑๑.ถือธรรมเนียม ราชการ ที่ท่านเป็น

๑๓.ต้องสุภาพ คุณงาม ห้ามกลั่นแกล้ง

๑๕.ไม่ ทำเสื่อมเกียรติ ชรก.

๑๗.ไม่ เหยียดการเมือง เรื่องเลือกตั้ง

ทำครบถ้วน สมหวัง ดังบรรยาย

ถือเป็นกฎ ต้องทำ จำให้มัน

จงช่วยกัน จดจำ ทำให้ดี

๒.เน้นสูง จริตธรรม ตามหน้าที่

๔.ไม่มี ความประมาท ขาดพิ้นภัย

๖.ทราบเหตุการณ์ บ้านเมือง เรื่องเคลื่อนไหว

๘.ทำตามนาย สิ่งชอบ ในกรอบเกณฑ์

๑๐.ไม่โปรด รายงานเท็จ ให้ท่านเห็น

๑๒.ไม่เบน ทิศหน้าที่ ต้องดีพอ

๑๔.ไม่ แสดงหมิ่น ผู้ติดต่อ

๑๖.หนอ หุ่นส่วน ควรห่างไกล

๑๘.ห่างชั่ว มั่วเหลวไหล

อยู่ยาวไกล เกษียณอายุ ลุราชการฯ

ฐานขัดคำสั่งของผู้บังคับบัญชา

ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยไม่ขัดขึ้นหรือ
หลีกเลี่ยง แต่ถ้าเห็นว่า

๑. จะทำให้ราชการเสียหาย หรือ

๒. จะไม่เป็นการรักษาประโยชน์ของทางราชการ หรือ

๓. เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๔. ต้องเสนอความเห็นเป็นหนังสือทันทีให้ทบทวน

๕. ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันเป็นหนังสือ ต้องปฏิบัติตามและไม่ผิดวินัย

ความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง มี ๙ ข้อ (ฐาน)

๑. พุจริตต่อหน้าที่ราชการ

๒. ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ

๓. ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ฯลฯ

๔. เปิดเผยความลับของทางราชการ

๕. ขัดคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งโดยชอบ

๖. รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา

๗. ขาดราชการ ละทิ้ง หรือทอดทิ้งหน้าที่

๘. ดุหมิ่น กดขี่ ข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อ

๙. ประพฤติชั่ว

พฤติกรรมของการมีวินัย

๑. วินัยต่อประเทศชาติ

๔. วินัยต่อเพื่อนร่วมงาน

๒. วินัยต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

๕. วินัยต่อประชาชน

๓. วินัยต่อผู้บังคับบัญชา

๖. วินัยต่อตนเอง

องค์ประกอบความผิดทางวินัย

๑. จะถือว่าผิดวินัยฐานใด พฤติการณ์ที่กระทำต้องครบองค์ประกอบความผิดในฐานนั้นด้วย

๒. หากไม่ครบองค์ประกอบความผิด จะไม่ผิดวินัยฐานนั้นแต่อาจผิดฐานอื่น เช่น ไม่ผิดฐานทุจริตแต่อาจผิด

ฐานประพฤติชั่วได้ เป็นต้น

ฐานที่ ๑ - ๑๗ มีองค์ประกอบความผิด

ฐานที่ ๑๘ มีแนวทางการพิจารณาว่า ทำอย่างไร ชั่ว/ร้ายแรง

ตัวอย่างความผิดฐานทุจริต

มี ๔ องค์ประกอบ คือ

๑. มีหน้าที่ราชการต้องปฏิบัติ
๒. ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ
๓. เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มีควรได้
๔. มีเจตนาทุจริต

แนวทางการพิจารณาความผิดฐาน “ประพฤติชั่ว” มี ๓ ประการ

๑. เกียรติของข้าราชการ
๒. ความรู้สึกของสังคมต่อพฤติกรรมนั้น
๓. เจตนาในการกระทำ (รู้สำนึกขณะกระทำ)

หมายเหตุ การเสพสุราผิดได้ทั้งวินัยไม่ร้ายแรงและร้ายแรง
กรณีร้ายแรง

๑. ดื่มสุราในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ
๒. เมาสุราเสียราชการ
๓. เมาสุราในที่ชุมชนจนเกิดความเสียหาย

คำว่า “ละทิ้ง” กับ “ทอดทิ้ง” ต่างกันอย่างไร ?

๑. ละทิ้ง หมายถึง ตัวไม่อยู่ จะเซ็นชื่อหรือไม่ก็ตาม
๒. ทอดทิ้ง หมายถึง ตัวอยู่ แต่ไม่ทำงาน
๓. ขาดราชการติดต่อกันเกิน ๑๕ วัน ให้นับวันหยุดตรงกลางรวมด้วย
๔. จะถือว่าขาดราชการ ต้องขาดตั้งแต่ครั้งวันเป็นต้นไป

อำนาจดำเนินการทางวินัย

เป็นอำนาจของนายกา

๑. ออกคำสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวน
๒. ออกคำสั่งระหว่างสอบสวน (พัก/ให้ออกไว้ก่อน)
๓. ออกคำสั่งลงโทษ
๔. รายงานไปยัง ก.จังหวัด

นายกา อาจมอบอำนาจให้ ผู้บังคับบัญชาอื่นในองค์กรนั้นได้ แต่มอบให้ผู้กำกับดูแล (นายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัด) ไม่ได้

หน้าที่ของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับวินัย มี ๓ ด้าน

๑. เสริมสร้างและพัฒนาให้มีวินัย (ทำตัวเป็นแบบอย่าง ให้การฝึกอบรม สร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน)
๒. ป้องกันไม่ให้เกิดกระทำผิดวินัย (เอาใจใส่ สังเกตการณ์ ขจัดเหตุ)
๓. ดำเนินการทางวินัยทันทีเมื่อกระทำผิด

- ผู้บังคับบัญชาที่เป็นข้าราชการ ละเลยหรือไม่สุจริต ถือว่ากระทำผิด วินัยเสียเอง ต้องถูกดำเนินการทางวินัย เป็นอีกส่วนหนึ่งต่างหากด้วย

- ผู้บังคับบัญชาที่เป็นนายกา รองนายกาละเลยหรือไม่สุจริต ให้นายอำเภอ/ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนเพื่อถอดถอน

บัตรสนเท่ห์ / ร้องเรียน/ส่งเรื่อง

๑. บัตรสนเท่ห์เฉพาะรายที่ระบุหลักฐาน/กรณีแวดล้อมชัดเจน/ชี้พยานบุคคลแน่นอน
๒. หนังสือร้องเรียนที่ปรากฏตัวผู้ร้อง หรือ ผู้บังคับบัญชาสงสัย โดยยังไม่มีพยานหลักฐานในเบื้องต้น (มีการกล่าวหาด้วยวาจา ต้องจัดให้มีการบันทึกด้วย)
๓. หากเป็น ผู้บังคับบัญชาอื่น (ผู้อำนวยการกอง/หัวหน้าฝ่าย) ให้รายงานตามลำดับชั้นถึงนายกาโดยเร็ว

๔. สตง./ป.ป.ช./อำเภอ/จังหวัด หน่วยงานรัฐส่งเรื่องมา
ทั้ง ๔ ประการ เป็นกรณียังไม่มีพยานหลักฐานในเบื้องต้น ให้นายกฯ สอบข้อเท็จจริงก่อน
ถ้า

๑. ไม่มีมูล ให้ยุติเรื่องเสีย
๒. มีมูล ให้ดำเนินการทางวินัยทันที

การวิเคราะห์ “หนังสือ” แจ้ง

ให้พิจารณาตอนท้ายหนังสือ (ย่อหน้าสุดท้ายก่อนคำว่า จึง... และลงนาม) ว่าเขาให้ทำอะไร ก็ต้องทำสิ่งนั้น” เช่น

๑. ให้สอบข้อเท็จจริง ต้องตั้งกรรมการสอบข้อเท็จจริง
๒. ให้สอบข้อเท็จจริงทางละเมิด ต้องตั้งกรรมการละเมิด
๓. ให้ดำเนินการทางวินัย ต้องตั้งกรรมการสอบวินัย
๔. ให้ดำเนินคดีอาญา ต้องไปแจ้งความกับตำรวจ โดย
 - ๔.๑. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลต้องไปแจ้งเอง หรือ
 - ๔.๒. มอบเป็นหนังสือให้ผู้บังคับบัญชา ไปแจ้งแทน

วิธีการแสวงหาข้อเท็จจริง

๑. มอบข้าราชการผู้หนึ่งผู้ใดสืบสวนข้อเท็จจริง หรือ
๒. ออกคำสั่งแต่งตั้งกรรมการสืบสวน/สอบสวน/หรือตรวจสอบข้อเท็จจริง ก็ได้ทั้ง ๒ กรณี ให้กำหนดวันเวลาแล้วเสร็จไว้ด้วยตามความยากง่ายของเรื่อง

การ”ชี้มูลความผิดทางวินัย” ถือเป็นพยานหลักฐานในเบื้องต้น นายกองค้การบริหารส่วนตำบลต้องดำเนินการทางวินัยทันที โดย

๑. ตั้งกรรมการสอบวินัย (อย่าสอบข้อเท็จจริงซ้ำอีก)
๒. กรณีชี้มูลแต่ไม่ระบุตัวบุคคล นายกองค้การบริหารส่วนตำบลต้องมอบให้ตรวจสอบจากเอกสาร(โครงการ) ที่มีอยู่เดิม เพื่อทราบตัวบุคคลในการนำชื่อนั้นมาตั้งกรรมการสอบวินัย

ความเกี่ยวพันของอาญา/ละเมิด/วินัย

๑. เมื่อถูกแจ้งความคดีอาญา หรือ ถูกฟ้องคดีอาญา
นายกองค้การบริหารส่วนตำบลต้องตั้งกรรมการสอบวินัยไปพร้อมกันด้วย
(ผลอาจต่างกัน เพราะการรับฟังพยานหลักฐานและการพิจารณาต่างกัน เพราะการรับฟังพยานหลักฐานและการพิจารณาต่างกัน หากสุจริตแล้วไม่ต้องรับผิด)
๒. เมื่อตั้งกรรมการสอบละเมิด
นายกองค้การบริหารส่วนตำบลต้องตั้งกรรมการสอบวินัยด้วย (ผลสรุปอาจเป็นวินัยไม่ร้ายแรง และหากมีการชี้ใช้ทางละเมิดแล้ว อาจถือเป็นเหตุลดหย่อนโทษได้)

การดำเนินการทางวินัย หมายถึง การดำเนินการที่ต้องกระทำเป็นพิธีการตามหลักเกณฑ์ของ ก.จังหวัด เมื่อพนักงานส่วนท้องถิ่นกระทำผิดวินัย หรือถูกกล่าวหาว่า กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง และนายกองค้การบริหารส่วนตำบลพิจารณาเห็นว่ากรณีมีมูลแล้ว

การดำเนินการทางวินัยผู้ที่ออกรายการไปแล้ว

๑. ถูกกล่าวหาไว้ก่อนออก ว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(๑) ถูกกล่าวหาไว้ก่อนออก ว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(๑) เป็นหนังสือ ต่อ

(๒) ผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวน หรือตรวจสอบตามกฎหมาย หรือผู้บังคับบัญชา กล่าวหาเป็นหนังสือเอง หรือถูกฟ้อง/ต้องหาคดีอาญา (เว้นประมาท/ลหุโทษ)

(๒) ให้นายกฯ ดำเนินการทางวินัยต่อไปได้เสมือนยังไม่ออก (เว้นแต่ออกเพราะตาย)

(๓) หากสอบสวนเสร็จจะลงโทษเป็นวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ก็ให้งดเสีย

(๔) ต้องตั้งกรรมการสอบสวน ภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันพ้น

การสืบสวนทางวินัย

หมายถึง การแสวงหาข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานเบื้องต้น เพื่อทราบรายละเอียดในการดำเนินการทางวินัย มี ๒ กรณี คือ

(๑) ก่อน ดำเนินการทางวินัย ได้แก่ การแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานก่อนการวินิจฉัยว่า มีมูลหรือไม่

(๒) เป็น การดำเนินการทางวินัย ได้แก่ การสืบสวนกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง เช่น ละทิ้งหน้าที่ราชการ

การสอบสวนทางวินัย

หมายถึง การรวบรวมพยานหลักฐานและดำเนินการอื่นเพื่อทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์หรือพิสูจน์เรื่องที่กล่าวหาเพื่อให้ได้ความจริงและยุติธรรมและเพื่อพิจารณาว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยหรือไม่ อย่างไร และถ้าผิดควรได้รับโทษสถานใดมี ๒ กรณี ได้แก่

(๑) ไม่เป็นกระบวนการ เช่น ผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

(๒) เป็นกระบวนการ คือ ผิดวินัยอย่างร้ายแรง ต้องตั้งกรรมการสอบสวนตามกฎหมาย (ใช้แบบ สว.๑) และสอบสวนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

หลักการสอบสวน “ทางวินัย”

มี ๓ องค์ประกอบ ดังนี้

(๑) ต้องแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาให้ทราบ

(๒) ต้องสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้รู้

(๓) ต้องให้ออกาสชี้แจงหรือนำสืบแก้ข้อกล่าวหา (สำคัญ)

หมายเหตุ หากยังไม่มี การสอบสวน แต่ออกคำสั่งลงโทษทางวินัยก่อน คำสั่งลงโทษนั้น ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

สิทธิของผู้ถูกกล่าวหา

(๑) นำทนายความ หรือ

(๒) ที่ปรึกษา

เข้าฟังคำชี้แจงหรือให้ปากคำของตนได้ (ข้อ ๒๖ ว.๒)

แต่ห้ามพูดแทนผู้ถูกกล่าวหา (ฟัง (ฟังเพื่อจับประเด็นช่วยเหลือผู้ถูกกล่าวหาในภายหลัง)

หมายเหตุ กรณีตั้งกรรมการสอบสวน/บกพร่อง/ประพฤติตนไม่เหมาะสมไว้แล้วกรรมการวินัยจะนำสำนวนนั้นมาพิจารณาโทษทางวินัยเลยก็ได้

การกันเป็นพยาน

(๑) การกันเป็นพยาน ต้องมีการทำความผิดวินัยและ

(๑) ให้ถ้อยคำจนดำเนินการทางวินัยตัวการสำคัญได้ หรือ

(๒) แสวงหาข้อมูลที่ยืนยันไม่ได้ นอกจากผู้นั้น

/ (๒) เป็นอำนาจ...

- (๒) เป็นอำนาจของนายกฯ โดยต้องทำเป็นหนังสือ
- (๓) การให้ถ้อยคำถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการไม่ผิดวินัย
- (๔) ผู้บังคับบัญชาอื่นได้รับข้อมูลให้รายงานถึงนายกฯ
- (๕) ต้องไม่เกิดจากการล่อลวง ชูเชิญ ให้สัญญาใด ๆ
- (๖) กันได้ทั้งก่อนและหลังตั้งกรรมการสอบสวน
- (๗) ถูกกันแล้วไม่มาให้ถ้อยคำ หรือมาแต่ไม่ให้ถ้อยคำ หรือให้แต่ไม่เป็นประโยชน์ หรือให้ถ้อยคำเท็จ หรือกลับคำให้การให้เลิการกันแล้วดำเนินการทางวินัยต่อไป
- (๘) ให้นายกฯ แจ้งเกี่ยวกับการกัน และส่งให้ประธานรวมไว้ในสำนวนด้วย

การคุ้มครองพยาน

- (๑) การคุ้มครองพยาน จะทำผิดวินัยหรือไม่ก็ตาม ถ้ามีคำขอ ผบ.และคำขอและคำขอมิมูลต้องคุ้มครองทันทีโดยไม่เปิดเผยข้อมูลไม่กลั่นแกล้ง หรือไม่ให้ถูกกลั่นแกล้ง
- (๒) กรณีนายกฯ ไม่คุ้มครอง ก.จังหวัดจะมีมติแจ้งให้ผู้กำกับดูแลดำเนินการเพราะไม่ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย (อาจถึงขั้นถอดถอนก็ได้)
- (๓) นายกฯ/ก.จังหวัด อาจสั่งให้พยานไปช่วยราชการที่สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดก่อน แล้วจึงไปปฏิบัติตามกฎหมายในภายหลัง
- (๔) การคุ้มครองต้องกระทำทันที ในโอกาสแรกทำได้

การกระทำที่ปรากฏชัดแจ้ง

นายกฯ จะดำเนินการทางวินัยโดยไม่สอบสวน หรืองดการสอบสวนก็ได้ ดังนี้

๑. กรณีวินัยอย่างร้ายแรง
 - ๑) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผิด และนายกฯ เห็นว่าข้อเท็จจริงชัดแล้ว
 - ๒) กระทำผิดไม่ร้ายแรงและรับสารภาพเป็นหนังสือต่อนายกฯ หรือผู้มีหน้าที่สืบสวน หรือกรรมการสอบสวน และบันทึกเป็นหนังสือไว้
๒. กรณีวินัยอย่างร้ายแรง
 - ๑) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก (ไม่รอ) เว้นประมาท/ลหุโทษ
 - ๒) ละทิ้งราชการติดต่อกว่า ๑๕ วันและนายกฯ สืบสวนแล้วเห็นว่าไม่มีเหตุอันสมควร หรือมีพฤติการณ์ จงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบราชการ
 - ๓) กระทำผิดร้ายแรงและรับสารภาพเป็นหนังสือต่อนายกฯ หรือผู้มีหน้าที่สืบสวน หรือกรรมการสอบสวน (ตามหมวด ๗) และบันทึกเป็นหนังสือไว้
๓. กรณีหย่อน/บกพร่อง/ประพฤติดนไม่เหมาะสม นายกฯ เห็นว่าอยู่จะเสียหาย จะให้ออกโดยไม่สอบสวนก็ได้
 - ๑) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผิด แต่ให้รอ และนายกฯ เห็นว่าข้อเท็จจริงชัดแล้ว
 - ๒) หย่อน/บกพร่อง/ประพฤดิไม่เหมาะสม และรับสารภาพเป็นหนังสือต่อนายกฯ หรือผู้มีหน้าที่สืบสวนหรือกรรมการสอบสวน (ตามหมวด ๗) และบันทึกเป็นหนังสือไว้

การตั้งเรื่องกล่าวหา

หมายถึง การตั้งเรื่องเพื่อดำเนินการทางวินัยแก่พนักงานส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรืออย่างไม่ร้ายแรงก็ตาม เข้าใจง่าย ๆ คือ

- คนทั่วไปมักใช้คำว่า “ตั้งกรรมการสอบสวน”
- แต่ผู้มีหน้าที่ด้านวินัยจะใช้คำว่า “ตั้งเรื่องกล่าวหา”

เรื่องกล่าวหา ได้แก่ เรื่องราวหรือการกระทำหรือพฤติการณ์ทั้งหลายที่กล่าวอ้างว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัย (ไม่ใช่ฐานความผิด)

/ควรตั้ง...

ควรตั้งข้อกล่าวหา เมื่อ

นายฯ ได้สืบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้วเห็นว่า มีมูลที่ควรกล่าวหากระผิดวินัยเสียก่อน ไม่ควรตั้งเรื่องกล่าวหาทันที เพราะจะทำให้ผู้นั้นเสียหาย
หมายเหตุ หากนายฯ ได้ตั้งเรื่องกล่าวหา (ตั้งกรรมการสอบสวนวินัย) โดยไม่มีการสืบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นเสียก่อน ก็อาจทำได้ แต่ต้องรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นภายหลัง

วิธีการตั้งเรื่องกล่าวหา

(๑) กรณีตั้งวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

(๑) บันทึกแจ้งเรื่องกล่าวหา

(๒) ในบันทึกแจ้งข้อกล่าวหา ต้องระบุ (สาระสำคัญ)

(๒) กรณีตั้งวินัยอย่างร้ายแรง

(๑) ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (แบบ สว.๑)

(๒) ในคำสั่งนั้น ต้องระบุ (สาระสำคัญ)

ก. ชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา

ข. เรื่องที่กล่าวหา (ไม่ใช่ฐานความผิด)

ค. ชื่อและตำแหน่งของกรรมการสอบสวน

ง. ชื่อและตำแหน่งของผู้ช่วยเลขานุการ (ถ้ามี)

วิธีการดำเนินการทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

ให้สอบสวนตามที่นายฯ เห็นสมควร ซึ่งมี ๓ วิธีดังนี้

(๑) มอบ ข้าราชการผู้ใต้บังคับบัญชาสอบสวนแทน หรือ

(๒) ตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างไม่ร้ายแรง หรือ

(๓) นำผลการสืบสวน/สอบสวน/ตรวจสอบข้อเท็จจริงที่มีกรรมวิธี ขั้นตอนต่อไปนี้ให้ครบถ้วนมาใช้ลงโทษได้เลย

๑) มีการแจ้งข้อกล่าวหา

๒) สรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ทราบ

๓) ให้โอกาสชี้แจง รวมทั้งนำสืบแก้ข้อกล่าวหา

วิธีดำเนินการวินัยอย่างร้ายแรง

ให้ดำเนินการตามกระบวนการที่หลักเกณฑ์กำหนด กล่าวคือ

(๑) แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (แบบ สว.๑) เท่านั้น

(๒) แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา (แบบ สว.๒)

(๓) แจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา (แบบ สว.๓)

(๔) ให้โอกาสชี้แจง รวมทั้งนำสืบแก้ข้อกล่าวหา (แบบ สว.๔)

(๕) สอบปากคำพยานทุกฝ่าย (แบบ สว.๕)

(๖) รายงานการสอบสวน (แบบ สว.๖)

องค์ประกอบคณะกรรมการสอบสวน

ให้แต่งตั้งอย่างน้อย ๓ คน แบ่งเป็น

(๑) ประธาน ๑ คน

(๒) กรรมการ ๑ คน (ถ้าตั้ง มากกว่า ๓ คน จะมีกรรมการเพิ่ม)

(๓) กรรมการและเลขานุการ ๑ คน

/ (๔) ผู้ช่วย...

- (๔) ผู้ช่วยกรรมการและเลขานุการ ๑ คน (ถ้ามี) แต่งตั้งจากพนักงานจ้าง/ลูกจ้างที่จบปริญญาทางกฎหมาย หรือได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรการดำเนินการทางวินัย หรือเคยเป็นผู้ช่วยเลขานุการกรรมการสอบสวนมาแล้วอย่างน้อย ๑ ครั้ง (ไม่มีหน้าที่ลงความเห็น)

คุณสมบัติคณะกรรมการสอบสวน

- (๑) แต่งตั้งจากข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นนั้น
- (๒) กรณีความจำเป็นหรือเพื่อความยุติธรรมจะแต่งตั้งจากข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นอื่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่นอื่น หรือข้าราชการฝ่ายพลเรือนโดยได้รับความยินยอมจากต้นสังกัดก็ได้ (ห้าแต่งตั้งข้าราชการจากฝ่ายทหาร)
- (๓) ประธานกรรมการต้องมีระดับไม่ต่ำกว่าหรือเทียบเท่าได้ไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา
- (๔) กรรมการอย่างน้อย ๑ คน ต้อง
- ๑) เป็นนิติกร
 - ๒) จบปริญญาทางกฎหมาย
 - ๓) เคยเป็นกรรมการสอบสวนมาแล้วอย่างน้อย ๑ ครั้ง

ตำแหน่งระดับประธานกรรมการสอบสวน

หลักการ

๑. ประธานกรรมการสอบสวน ต้องมีทั้งตำแหน่งและระดับไม่ต่ำกว่าหรือเทียบเท่าไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา
๒. ห้ามตั้งผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาเป็นประธานกรรมการสอบสวนผู้บังคับบัญชา แต่เป็นกรรมการหรือเลขานุการได้
๓. ตำแหน่งระดับ ตามตาราง

ตำแหน่งระดับของผู้ถูกกล่าวหา	ตำแหน่งระดับประธาน
๑. บริหารสูง (ปลัด)	๑. บริหารสูง (ปลัด) ๒. ข้าราชการพลเรือนสามัญ
๒. บริหารสูง (รองปลัด)	๑. บริหารสูง (รองปลัด)ขึ้นไป ๒. ข้าราชการพลเรือนสามัญ
๓. บริหารกลาง (ปลัด)	๑. บริหารกลาง (ปลัด) ขึ้นไป ๒. ข้าราชการพลเรือนสามัญ
๔. บริหารกลาง (รองปลัด)	๑. บริหารกลาง (รองปลัด)ขึ้นไป ๒. ข้าราชการพลเรือนสามัญ
๕. บริหารต้น (ปลัด)	๑. บริหารต้น (ปลัด) ขึ้นไป ๒. ข้าราชการพลเรือนสามัญ
๖. บริหารต้น (รองปลัด)	๑. บริหารต้น (รองปลัด)ขึ้นไป ๒. ข้าราชการพลเรือนสามัญ
๗. อำนวยการสูง	๑. อำนวยการสูงขึ้นไป ๒. ข้าราชการพลเรือนสามัญ
๘. อำนวยการกลาง	๑. อำนวยการกลางขึ้นไป ๒. ข้าราชการพลเรือนสามัญ
๙. อำนวยการต้น	๑. อำนวยการต้นขึ้นไป ๒. ข้าราชการพลเรือนสามัญ

การแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ

๑. แจ้งผู้ถูกกล่าวหา (ตามลำดับ)
 - (๑) มอบสำเนาคำสั่งให้ลงวันที่รับทราบ (นับวันคัดค้าน)
 - (๒) กรณีไม่ยอมรับ ให้ทำบันทึกมีพยาน ถือว่าทราบวันนั้น
 - (๓) ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน (พ้น ๑๕ วัน ถือว่ารับทราบ)
๒. แจ้งกรรมการสอบสวน
 - (๑) ส่งสำเนาคำสั่งให้กรรมการสอบสวน
 - (๒) ส่งเอกสารต่อไปนี้ให้ประธาน
 - ๑) สำเนาคำสั่ง
 - ๒) หลักฐานการรับทราบของผู้ถูกกล่าวหา
 - ๓) เอกสารหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหา
 - ๔) ประธานลงลายมือชื่อรับทราบเป็นหลักฐานในสำนวน(เริ่มนับระยะเวลาการสอบสวน)

เหตุแห่งการคัดค้าน

๑. รู้เห็นเหตุการณ์ในขณะที่กระทำการตามเรื่องที่กล่าวหา
๒. มีประโยชน์ได้เสียในเรื่องที่สอบสวน
๓. มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ถูกกล่าวหา
๔. เป็นผู้กล่าวหา หรือคู่สมรส พุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดาของผู้กล่าวหา
๕. เหตุอื่นซึ่งอาจทำให้การสอบสวนเสียความเป็นธรรม

วิธีการคัดค้าน

๑. ผู้ถูกตั้งกรรมการสอบสวน(หรือกรรมการคัดค้านตัวเอง)
๒. ให้ทำเป็นหนังสือแสดงข้อเท็จจริงและเหตุแห่งการคัดค้านว่าจะทำให้การสอบสวนได้ไม่ความจริงและยุติธรรมอย่างไร
๓. ยื่นต่อนายกฯ ผู้ออกคำสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวน
๔. ภายใน ๗ นับแต่วันทราบคำสั่ง หรือวันทราบเหตุคัดค้าน
๕. กรณีคัดค้านกรรมการที่ ก.จังหวัดเลือกต้องดำเนินการเช่นเดียวกัน

การสั่งคำคัดค้าน กรณีนายกฯ ตั้งกรรมการเอง

๑. ให้นายกฯ ส่งสำเนานหนังสือคัดค้านให้ประธานกรรมการทราบ
๒. ให้นายกฯ พิจารณาสั่งการภายใน ๑๕ วัน ดังนี้
 - (๑) เห็นว่าหนังสือคัดค้านไม่มีเหตุควรรับฟัง ให้ยกคำคัดค้าน
 - (๒) เห็นว่าหนังสือคัดค้านมีเหตุควรรับฟังได้ สั่งให้ผู้ถูกคัดค้านพ้นจากกรรมการสอบสวน
 - (๓) แจ้งผู้คัดค้านทราบ และส่งเรื่องให้คณะกรรมการสอบสวน

ถ้านายกฯ ไม่สั่งการใด ๆ ภายใน ๑๕ วัน

- (๑) ให้ถือว่าผู้ถูกคัดค้าน พ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวน
- (๒) ให้เลขานุการรายงานนายกฯ เพื่อเปลี่ยนตัวกรรมการสอบสวน

การสั่งคำคัดค้าน กรณีนายกฯ ตั้งกรรมการเอง

๑. ให้นายกฯ ส่งสำเนาหนังสือคัดค้านให้ประธานกรรมการทราบ
๒. ให้นายกฯ พิจารณาสั่งการภายใน ๑๕ วันดังนี้
 - (๑) เห็นว่าหนังสือคัดค้านไม่มีเหตุควรรับฟัง ให้ยกคำคัดค้าน
 - (๒) เห็นว่าหนังสือคัดค้านมีเหตุควรรับฟังได้ สั่งให้ผู้ถูกคัดค้านพ้นจากกรรมการสอบสวน
๓. แจ้งผู้คัดค้านทราบ และส่งเรื่องให้คณะกรรมการสอบสวน
**ถ้านายกฯ ไม่สั่งการใดๆ ภายใน ๑๕ วัน
 - ให้ถือว่าผู้ถูกคัดค้าน พ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวน
 - ให้เลขานุการรายงานนายกฯ เพื่อเปลี่ยนตัวกรรมการสอบสวน

การสั่งคำคัดค้าน กรณี ก.จังหวัดเลือกกรรมการ

๑. ให้นายกฯ ส่งสำเนาหนังสือคัดค้านให้ประธานกรรมการทราบ
๒. ให้นายกฯ ส่งต่อไปยัง ก.จังหวัด ภายใน ๗ วัน นับแต่รับเรื่อง
๓. ให้ ก.จังหวัดพิจารณาโดยเร็ว แต่ไม่เกิน ๓๐ วันนับแต่รับเรื่อง
๔. แจ้งผู้คัดค้านทราบ และส่งเรื่องให้คณะกรรมการสอบสวน

ถ้า ก.จังหวัดไม่พิจารณา ภายใน ๓๐ วัน

- ให้ถือว่าผู้ถูกคัดค้าน พ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวน
- ให้ ก.จังหวัดเลือกกรรมการคนใหม่แทนผู้นั้น

ผลอันเกิดจากคำคัดค้าน ทั้งสองกรณี

๑. ให้กรรมการผู้ถูกคัดค้านหยุดปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราว
๒. รอนจนกว่านายกฯ หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี จะพิจารณาคำคัดค้านและแจ้งผลให้ทราบ
๓. การยกคำคัดค้านให้เป็นที่สุด
๔. การพ้นจากการเป็นกรรมการ ไม่กระทบการถึงการสอบสวนที่ได้ดำเนินการไปแล้ว
๕. หากกรรมการที่ไม่ถูกคัดค้านเหลือไม่ถึงกึ่งหนึ่ง กรรมการนั้นไม่อาจประชุมตามปกติได้ ต้องรอนจนกว่าจะครบองค์ประชุม
๖. ถ้ากรรมการที่ไม่ถูกคัดค้านเหลือนับองค์ประชุมได้ ให้สอบสวนต่อไป

การแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา(สว.๒)

๑. เมื่อประธานลงชื่อรับทราบคำสั่ง ต้องประชุมครั้งแรกเพื่อวางแผนทางการสอบสวน
๒. หลังจากนั้น ให้เรียกผู้ถูกกล่าวหา มาแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา (สว.๒) โดยแจ้งว่า
 - (๑) เขาได้กระทำการใด
 - (๒) ทำเมื่อใด
 - (๓) ทำอย่างไร
๓. แจ้งสิทธิการนำพยานความหรือที่ปรึกษาเข้าฟัง
๔. ถามผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดหรือไม่ อย่างไร
๕. หากผู้ถูกกล่าวหาแต่ไม่ยอมรับทราบ ให้บันทึกลงวันที่ สถานที่ โดยลงชื่อผู้แจ้งและพยาน ถือว่าทราบในวันนั้น
๖. ถ้าผู้ถูกกล่าวหาไม่มารับทราบ ให้ส่ง สว.๒ ทางไปรษณีย์

ผลการแจ้ง สว. ๒

๑. ถ้ารับสารภาพ

- (๑) ให้แจ้งว่าผิดกรณีใด
- (๒) หากยืนยัน ให้บันทึกถ้อยคำ (ลงชื่อ) รับสารภาพไว้
- (๓) ทำรายงานการสอบสวนเสนอนายกฯ (สว.๖) (ไม่ต้องทำ สว.๓/สว.๕) ถ้าต้องการทราบละเอียดสอบต่อได้)

๒. ถ้าไม่รับสารภาพ

ให้รวบรวมพยานหลักฐานเพื่อ แจ้งสรุปพยานหลักฐานที่
สนับสนุนข้อกล่าวหา (สว.๓) ต่อไป

การแจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา (สว.๓)

เมื่อประชุมพิจารณาพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา (สว.๓) แล้ว ให้กรรมการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑. มีหนังสือเรียกผู้ถูกกล่าวหามาพบ
๒. แจ้งข้อกล่าวหา (ว่าผิดกรณีใด ตามข้อใด หรือหย่อนๆ)
๓. แจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา (๒ ฉบับ)
(โดยระบุวัน เวลา สถานที่ การกระทำ)
๔. ถามว่าจะยื่นคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือจะให้ถ้อยคำ
(๑) ถ้ายื่นคำชี้แจง ให้ยื่นอย่างช้าไม่เกิน ๑๕ วัน
(๒) ถ้าให้ถ้อยคำ ให้นำโดยเร็ว
๕. ผู้ถูกกล่าวหาจะอ้างพยานแล้วให้กรรมการเรียกมาก็ได้
๖. หากผู้ถูกกล่าวหาแต่ไม่ยอมรับทราบ หรือไม่มารับทราบให้บันทึกลงวัน/สถานที่ โดยลงชื่อผู้แจ้งและพยาน ให้ถือว่ารับทราบในวันแจ้งนั้น
๗. กรณีไม่อาจแจ้งได้โดยตรง หรือมีเหตุจำเป็นอื่น หรือผู้ถูกกล่าวหาไม่มารับทราบ ให้ส่ง สว.ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปที่ที่อยู่ตามหลักฐานของราชการหรือสถานที่ติดต่อที่ผู้ถูกกล่าวหาให้ไว้ (กรณีนี้ทำ ๓ ฉบับ) เมื่อล่วงพ้น ๑๕ วัน ถือว่ารับทราบแล้ว
๘. แม้จะไม่ได้รับ สว.๓ คืน หรือไม่ได้รับคำชี้แจง หรือผู้ถูกกล่าวหาไม่มาตามนัด ให้ถือว่ารับทราบแล้วและไม่ประสงค์จะแก้ข้อกล่าวหา กรรมการจะหยุดการสอบสวน หรือสอบต่อเพื่อทราบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมก็ได้
๙. ก่อนเสนอสำนวนฯ ต้องให้โอกาสชี้แจงตามขอ ถ้ามีเหตุผลอันสมควร

การรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม

๑. ก่อนเสนอสำนวนการสอบสวนต่อนายกฯ ถ้ากรรมการเห็นจำเป็น หากเป็นพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา
๒. ให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงนำสืบแก้เฉพาะที่เพิ่มเติมนั้นด้วย
๓. ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงไว้แล้วมีสิทธิเพิ่มเติมก่อนสอบแล้วเสร็จ
๔. ระหว่างนายกราฯ พิจารณา ผู้ถูกกล่าวหายังสามารถชี้แจงต่อนายกฯ ได้ และให้รวมไว้ในสำนวน
๕. กรณีนายกราฯ จะให้สอบสวนเพิ่มเติม ต้องกำหนดประเด็นไปให้กรรมการคณะเดิมสอบ หากคณะเดิมสอบไม่ได้หรือเห็นว่าจำเป็น จะตั้งใหม่ก็ได้ การสอบไม่ต้องทำความเข้าใจ
๖. อนุวินัย/ก. จังหวัด จะให้สอบเพิ่มเติมต้องกำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญส่งไปให้คณะเดิมสอบ
๗. กรณีพยานอยู่ต่างท้องที่ ให้อนุวินัย/ก.จังหวัด กำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญส่งไปให้หัวหน้าส่วนราชการสอบแทน เรียกว่า “คณะทำการสอบสวน” มีสถานะเช่นเดียวกับการสอบสวนทุกประการ
๘. การแต่งตั้ง “คณะทำการสอบสวน” ดำเนินการเหมือนกับการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

การดำเนินการระหว่างสอบสวน

๑. ถูกตั้งกรรมการสอบสวน (วินัยร้ายแรง) ถูกฟ้องคดีอาญา(เว้นประมาท/ลหุโทษ) นายกฯ อาจ

(๑) สั่งพักราชการ (ตำแหน่งไม่ว่าง)

(๒) สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน (ตำแหน่งว่าง)

๒. การสั่งต้องมีเหตุ ดังนี้ (ข้อ ๑๔ มาตรฐานให้ออก)

(๑) ถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญาโดยอัยการไม่รับเป็นทนายแก้ต่างให้ และนายกฯ เห็นว่าอยู่จะเกิดความเสียหาย

(๒) ผู้นั้นมีพฤติการณ์จะเป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนพิจารณา หรือจะก่อความไม่สงบขึ้น

(๓) ผู้นั้นอยู่ระหว่างถูกควบคุม ยัง จำคุกในคดีอาญาติดต่อกันเกินกว่า ๑๕ วันแล้ว

(๔) ผู้นั้นถูกตั้งกรรมการสอบสวนและต่อมามีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผิดในเรื่องนั้น หรือถูกตั้งกรรมการสอบสวนภายหลังที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผิดในเรื่องนั้น และนายกฯ เห็นว่าข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาชัดแล้วว่าผิดวินัยอย่างร้ายแรง

๓. นายกฯ มีอำนาจสั่งพักราชการ หรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน(ก.จังหวัดเห็นชอบ) เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาได้

๔. เมื่อสอบสวนพิจารณาแล้วเสร็จ ผู้นั้นไม่ได้ทำผิดหรือผิดแต่ไม่ถึงปลดออกไล่ออก หรือไม่มีเหตุอื่นที่จะให้ออกจากราชการ ก็ให้นายกฯ สั่งกลับในตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งในระดับเดียวกัน

๕. ผู้ถูกสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ให้มีสถานภาพเป็น ข้าราชการตลอดเวลา

๖. เงินเดือน เงินอื่นและระยะเวลา ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ผู้ที่โอนมาจากที่อื่น/ประเภทอื่น

๑. ให้ ผบ.ดำเนินการทางวินัยตามมาตรฐานนี้

๒. ถ้าสืบสวนสอบสวนอยู่ก่อน ให้ดำเนินการจนเสร็จสิ้น

๓. ถ้าจะลงโทษ ให้ปรับบทตามกฎหมายเดิมนั้น

คำว่า “การสอบสวนพิจารณา” ที่มีผลต่อการเลื่อนขั้นเงินเดือน/ระดับ (ตั้งแต่ตั้งกรรมการสอบสวนถึงออกคำสั่งลงโทษวินัย)

๑. การสอบสวนพิจารณาของนายกฯ เมื่อแล้วเสร็จ เห็นว่า

(๑) ยุติเรื่อง/ภาคทัณฑ์ เลื่อนได้ทั้งสอง

(๒) ตัดเงินเดือน/ลดขั้นเงินเดือน เลื่อนไม่ได้ ๑ รอบ

(๓) ปลดออกไล่ออก ห้ามเลื่อน

๒. การสอบสวนพิจารณาของศาล อันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ เมื่อคดีถึงที่สุดพิพากษาว่า

(๑) ยกฟ้อง/ไม่มีความผิด เลื่อนได้ทั้งสอง

(๒) มีความผิด ห้ามเลื่อน

คำว่า “ถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย” ไม่มีผลต่อการเลื่อนขั้นเงินเดือน/เลื่อนระดับ

นับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ เป็นต้นมา เลื่อนได้ทั้งขั้นเงินเดือนและระดับสำหรับตำแหน่งนักบริหารงานของเทศบาลในปัจจุบัน อาจมีปัญหาเรื่อง “เลื่อนระดับหากจะเลื่อนระดับต้องหารือเป็นกรณี ๆ ไป

หมายเหตุ การถูกฟ้องคดีต่อศาลไม่กระทบต่อการเลื่อนใด ๆ

หน้าที่หลักของคณะกรรมการสอบสวน

๑. สอบสวนตามที่กฎหมายกำหนด
๒. แสวงหาความจริงในเรื่องที่กล่าวหา
๓. ดูแลให้เกิดความเป็นธรรมตลอดระยะเวลาสอบสวน
๔. รวบรวมประวัติและความประพฤติของผู้ถูกกล่าวหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหา
๕. จัดทำบันทึกประจำวันที่สอบสวนทุกครั้ง (ใช้เบิกเงินสมนาคุณ)
๖. จัดทำสารบาญสำนวนสอบสวน

องค์ประชุมคณะกรรมการสอบสวน

องค์ประชุม ในการสอบสวน มี ๒ ประเภท คือ

๑. องค์ประชุมปกติ (ประชุมทั่วไป)
 - (๑) กรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง
 - (๒) ถ้าประธานฯ ไม่อยู่ ให้เลือกผู้ทำหน้าที่แทน
๒. องค์ประชุมพิเศษ (ประชุมแจ้ง สว.๓ และ สว.๖)
 - (๑) กรรมการไม่น้อยกว่า ๓ คน และไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง
 - (๒) ถ้าประธานฯ ไม่อยู่ ให้เลือกผู้ทำหน้าที่แทน
๓. การสอบสวนที่องค์ประชุมไม่ครบ เสียไปเฉพาะครั้งนั้น
การลงมติ
ให้ถือเสียงข้างมาก (หากเท่ากัน ประธานออกเสียงชี้ขาด)

องค์ประชุมพิเศษ(แจ้ง สว.๓และทำ สว.๖)

๑. ประชุมพิจารณาพยานหลักฐานสนับสนุนข้อกล่าวหา(แจ้ง สว.๓)
๒. ประชุมพิจารณาเพื่อลงมติ (ทำ สว.๖) ว่า ผู้ถูกกล่าวหา
 - (๑) ทำผิดวินัย หรือไม่ กรณีใด ข้อใด โทษสถานใด
 - (๒) หย่อนความสามารถ หรือไม่
 - (๓) มีมลทินหรือมัวหมอง หรือไม่

ความหมายของแบบ สว.ต่าง ๆ

- สว.๑ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน
สว.๒ บันทึกแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา
สว.๓ บันทึกสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา
สว.๔ บันทึกถ้อยคำผู้ถูกกล่าวหา
สว.๕ บันทึกถ้อยคำพยาน (ทุกฝ่าย)
สว.๖ รายงานการสอบสวน

ประเภทของพยานหลักฐาน

๑. พยานวัตถุ
๒. พยานเอกสาร
๓. พยานบุคคล
๔. พยานผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ชำนาญการพิเศษ

การสอบสวนกรณีมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำผิดเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกกล่าวหา

๑. กรรมการเห็นว่าข้อเท็จจริงชัดแล้ว
๒. ให้ถือเอาคำพิพากษานั้นเป็นสรุปพยานหลักฐานโดยไม่ต้อง สอบใหม่
๓. แล้วแจ้ง สว.๓ ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบด้วย

ผู้ถูกกล่าวหาขอโอนระหว่างถูกสอบสวน

๑. อ้างไม่ให้โอนไม่ได้ เนื่องจากไม่ชอบด้วยกฎหมาย
๒. กรรมการสอบสวนต้องสอบต่อไปจนเสร็จ
๓. เสนอสำนวนต่อนายกฯ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง
๔. ส่งให้ ผบ.ใหม่ของผู้ถูกกล่าวหา (โดยไม่ต้องมีความเห็น)
๕. ให้ ผบ.ใหม่ ตรวจสอบความถูกต้องของสำนวนอีกครั้ง ก่อนการพิจารณาสั่งการ

ตั้งกรรมการสอบสวนในเรื่องเดิมกรรมการสอบสวน พบว่า

๑. กระทำผิดเรื่องอื่นอีก
๒. พาดพิงข้าราชการผู้อื่น

ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑. ประธานกรรมการสอบสวนรายงานนายกฯ
๒. นายกฯ สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นใหม่อีก ๑ ชุด
๓. กรรมการตามคำสั่งใหม่ จะเป็นชุดเดิม/ใหม่ก็ได้

กรณีผู้ถูกพาดพิงสังกัดอื่น

๑. ให้กรรมการสอบสวนพิจารณาในเบื้องต้นว่าผู้นั้นมีส่วนร่วมกระทำผิดหรือไม่
๒. ถ้าเห็นว่ามีส่วนร่วม ให้รายงานไปยังนายกฯโดยเร็ว
๓. นายกฯต้องส่งเรื่องนั้น(ถือว่าเป็นการชี้มูล) ไปยัง ผบ.ของ ขรก. ผู้นั้นเพื่อดำเนินการทางวินัยทันที (ไม่ต้องสอบข้อเท็จจริงใหม่)

ประเด็นการสอบสวน

ประเด็น คือ จุดสำคัญที่จะต้องพิสูจน์หรือวินิจฉัย เป็นจุดที่ยังโต้เถียงกันอยู่ หรือยังไม่ได้ความกระจ่างชัด

ประเด็นสอบสวน มี ๓ ลักษณะ

๑. ประเด็นข้อกล่าวหา
๒. ประเด็นที่ฝ่ายกล่าวหาอ้าง
๓. ประเด็นที่ฝ่ายถูกกล่าวหายกขึ้นอ้างหรือโต้แย้ง

ประเด็นสำคัญที่ต้องพิสูจน์ในการดำเนินงานทางวินัย มี ๓ ด้าน

๑. ประเด็นเกี่ยวกับการกระทำในเรื่องที่ถูกกล่าวหาต้องพิสูจน์ให้ได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหา

๑. ทำอะไร
๒. ทำที่ไหน
๓. ทำเมื่อไหร่
๔. ทำอย่างไร
๕. เพราะเหตุใด

เพื่อใช้ในการวินิจฉัยว่าได้กระทำความผิดวินัยหรือไม่

๒. ประเด็นเกี่ยวกับกรณีความผิด

ต้องพิสูจน์ว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดในกรณีใด เพื่อใช้ในการวินิจฉัยปรับโทษว่า ได้กระทำความผิดตามข้อใด

๓. ประเด็นเกี่ยวกับความร้ายแรงแห่งกรณี

ต้องพิสูจน์ว่า การกระทำของผู้ถูกกล่าวหา มีพฤติการณ์ร้ายแรงเพียงใดหรือเสียหายแก่ทางราชการ ร้ายแรงเพียงใด เพื่อใช้ในการวินิจฉัยกำหนดระดับโทษ หนัก/เบา ที่จะลงแก่ผู้ถูกกล่าวหา

ประโยชน์ของการกำหนดประเด็น

๑. เป็นเครื่องนำทางให้การสอบสวนเป็นไปตามเรื่องที่กล่าวหา
๒. ทำให้การสอบสวนรอบคอบ รัดกุม รวดเร็วและได้ความจริง
๓. ทำให้ได้ข้อเท็จจริงโดยละเอียด ครบถ้วน
๔. ผู้ถูกกล่าวหาสามารถชี้แจงแสดงพยานหลักฐาน และแก้ข้อกล่าวหาได้โดยไม่หลงข้อต่อสู้

หลักทั่วไปในการสอบสวน/รวบรวมหลักฐาน

๑. ทำบันทึกการสอบสวนประจำวัน
๒. ห้ามบุคคลอื่นร่วมทำการสอบสวน
๓. บันทึกการได้มาของพยานหลักฐานอย่างไร ผู้ใด เมื่อใด
๔. พยานเอกสารให้ใช้ต้นฉบับ หากหาไม่ได้ให้รับรองสำเนา
๕. ต้นฉบับสูญหาย/ถูกทำลาย นำบุคคลมาสอบได้
๖. ห้ามล่อลวง ชูเชิญ ให้สัญญาหรือกระทำการเพื่อจูงใจ
๗. การสอบให้เข้ามาทีละคน ห้ามผู้อื่นอยู่ในที่สอบสวน เว้นทนายความ หรือที่ปรึกษา หรือบุคคลที่คณะกรรมการสอบสวนอนุญาต
๘. ในบันทึกถ้อยคำ ผู้ให้ถ้อยคำและกรรมการทุกคนต้องลงชื่อ
๙. บันทึกหลายหน้า กรรมการอย่างน้อย ๑ คนต้องลงชื่อด้วย
๑๐. การแก้ไขข้อความในบันทึกถ้อยคำ ให้ขีดทับแล้วเติมโดยผู้ให้ถ้อยคำและกรรมการอย่างน้อย ๑ คนลงชื่อกำกับ
๑๑. พยานมาแต่ไม่ให้หรือไม่มา ให้ตัดพยานและบันทึกเหตุไว้
๑๒. พยานล่าช้าหรือไม่สำคัญ งดสอบพยานได้ แต่ต้องบันทึก
๑๓. กรรมการสอบสวนต้องสอบให้หมดประเด็น หรือสอบให้สิ้นกระแสความ

ระยะเวลาการสอบสวน

๑. ให้ดูระยะเวลารวมทั้งหมด คือ ๑๒๐ วัน เป็นหลัก
๒. ขอยายต่อนายกฯ ได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง ๆ ละไม่เกิน ๓๐ วันรวมเป็น ๑๘๐ วัน
๓. กรณีเกิน ๑๘๐ วัน ให้ประธานฯ รายงานนายกฯ ไปยังก.จังหวัด เพื่อเร่งรัด
๔. ระยะเวลาการสอบสวน เป็นเพียงเงื่อนไขเร่งรัด มิใช่เงื่อนไขบังคับ แต่ต้องกระทำโดยเร็ว เพราะหากล่าช้าอาจต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย

การนับระยะเวลา

- วันแรก - เวลาเริ่มต้น ให้นับตั้งแต่วันถัดจากวันแรก
- วันสุดท้าย - การขยายเวลา ให้นับต่อจากวันสุดท้าย ถ้าวันสุดท้ายเป็นวันหยุด ให้นับวันทำการแรกเป็นวันสุดท้าย

หมายเหตุ การนับระยะเวลาทางวินัย ให้นับวันถัดไปเป็น ๑

/ ระยะเวลา...

ระยะเวลาทางวินัย (เงื่อนไขเวลา)

ปกติใช้คำว่า "ทันที/โดยเร็วโดยไม่ชักช้า/โดยพลันหากมีเงื่อนไขเวลากำกับ จะแบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑. เงื่อนไขเวลาเร่งรัด แม้พ้นแล้วต้องรีบทำให้เสร็จ

(๑) การตั้งกรรมการ/แจ้งคำสั่ง/แจ้งแบบต่าง ๆ

(๒) การสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน

(๓) การส่งสำนวนของนายกฯ/ก.จังหวัด

(๔) การพิจารณาของอนุฯ/ก.จังหวัด

๒. เงื่อนไขเวลาบังคับ เมื่อพ้นแล้วทำต่อไม่ได้

(๑) ตั้งกรรมการสอบเกิน ๑๘๐ วัน ที่พ้นจากราชการ

(๒) คัดค้านกรรมการสอบสวนเกิน ๗ วัน

(๓) ส่งคำคัดค้านเกิน ๑๕ วัน กรณีนายกฯ ตั้งเองหรือเกิน ๓๐ วัน กรณี ก.จังหวัดเลือกกรรมการ

สำนวนการสอบสวนที่เสนอต่อนายกฯ ต้องมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน

๒. วินิจฉัยเปรียบเทียบพยานหลักฐาน

๓. ความเห็นของกรรมการสอบสวน

๔. กรณีกรรมการผู้ใดเห็นแย้ง ให้บันทึกติดไว้ในสำนวน

๕. ให้ประธานฯ นำสำนวนเสนอต่อนายกฯ โดยตรง (ห้ามเสนอตามลำดับชั้นปกติ เพราะเป็นความลับ)

๖. เมื่อได้เสนอสำนวนต่อนายกฯ แล้ว ถือว่าการสอบสวนแล้วเสร็จ

การพิจารณาสั่งการของนายกฯ

เมื่อนายกฯ ได้รับสำนวนการสอบสวนจากประธานฯ แล้ว ต้องดำเนินการ ดังนี้

๑. ตรวจสอบความถูกต้องของสำนวน

๒. ต้องพิจารณาสั่งการภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันได้รับสำนวนจากประธานกรรมการสอบสวน

๓. ตั้งกรรมการสอบวินัยไม่ร้ายแรง

(๑) กรรมการให้ยุติเรื่อง (ไม่ผิดวินัย)/นายกฯ เห็นด้วย ให้ส่งยุติเรื่อง เป็นหนังสือ/นายกฯ เห็นเป็นวินัยไม่ร้ายแรง(ภาค/ตัด/ลด) ให้ส่งลงโทษตามที่นายกฯ เห็น

(๒) กรรมการเห็นเป็นวินัยไม่ร้ายแรง (ภาค/ตัด/ลด)นายกฯ เห็นด้วย ให้ส่งลงโทษตามที่นายกฯ เห็น (อาจต่างกันที่สถานโทษ)

(๓) กรรมการ หรือนายกฯ แม้เพียงฝ่ายเดียวเห็นว่าเป็นวินัยร้ายแรง ให้นายกฯ ออกคำสั่งตั้งกรรมการ สอบวินัยร้ายแรงใหม่ (ถือว่าเป็นการเริ่มต้นใหม่ โดยจะใช้สำนวนเดิมก็ได้)

๔. ตั้งกรรมการสอบวินัยอย่างร้ายแรง

(๑) กรรมการให้ยุติเรื่อง (ไม่ผิดวินัย)/นายกฯ เห็นด้วย ส่งยุติเรื่องเป็นหนังสือ/นายกฯ เห็นเป็นวินัยไม่ร้ายแรง (ภาค/ตัด/ลด) ให้ส่งลงโทษตามที่นายกฯ เห็น

(๒) กรรมการเห็นเป็นวินัยไม่ร้ายแรง (ภาค/ตัด/ลด)นายกฯ เห็นด้วย ให้ส่งลงโทษตามที่ นายกฯ เห็น (อาจต่างกันที่สถานโทษ)

(๓) กรรมการ หรือนายกฯ แม้เพียงฝ่ายเดียวเห็นว่าเป็นวินัยร้ายแรง ให้นายกฯ รายงาน ไป ก.จังหวัดก่อน เมื่อ ก.จังหวัดมีมติ ให้ออกคำสั่งตามมตินั้น

๕. เมื่อมีการตั้งกรรมการสอบวินัย (ตั้งเรื่องกล่าวหา) แล้วผลจะออกมาอย่างไรก็ตาม (แม้แต่ยุติเรื่อง) นายกฯ ต้องรายงานไปยัง ก.จังหวัดทุกสำนวนเพื่อพิจารณา ซึ่ง ก.จังหวัดอาจสั่งเป็นอย่างอื่นก็ได้

๖. นายกฯ ต้องแสดงความเห็นของตน โดยแสดงเป็นหนังสือทุกครั้งถ้าเห็นแย้งให้แสดงเหตุผลด้วย

/ ผลการสอบ...

ผลการสอบสวนเสียไป

๑. เสียไปทั้งหมด ถ้าคุณสมบัติคณะกรรมการไม่ถูกต้อง ให้กลับไปตั้งกรรมการสอบสวนใหม่ ข้อ ๗๑
๒. เสียไปเฉพาะส่วน เช่น องค์ประชุมไม่ครบสอบปากคำไม่ถูกต้อง ให้ทำใหม่เฉพาะส่วน ข้อ ๗๒
๓. กรณีกรรมการสอบสวนไม่ได้แจ้ง สว.๓ นายกฯ ต้องสั่งให้กลับไปแจ้งโดยเร็ว
๔. การสอบสวนตอนใดทำไม่ถูกต้อง ถ้าเป็นสาระสำคัญให้นายกฯ สั่งกลับไปทำใหม่ ถ้าไม่ใช่สาระสำคัญ จะให้ทำใหม่หรือไม่ก็ได้ เพราะเป็นดุลพินิจของนายกฯ

การ "สอบย้อน"

หมายถึง การสอบปากคำผู้ที่เคยให้ไว้แล้วต่อกรรมการชุดอื่น เช่น กรรมการสอบข้อเท็จจริง หรือ สตง. เป็นต้น หาก "กรรมการสอบวินัย" จะนำถ้อยคำนั้นมาเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการสอบสวน ต้องดำเนินการต่อไปนี้จะใช้ได้

๑. ประชุมกัน แล้วมีมติให้นำสำนวนนั้นมาใช้
๒. ในสำนวนสอบครั้งนั้น ได้สอบใครไว้บ้าง
๓. ให้เชิญเจ้าของถ้อยคำนั้นมาพบกรรมการสอบสวน
๔. กรรมการถามเขาว่า "จะยืนยันถ้อยคำเดิมที่ให้ไว้ต่อ...เมื่อ...หรือไม่ ?
๕. ถ้าเขายืนยัน ให้ลงลายมือชื่อไว้
๖. ถ้อยคำพยานใด "สอบย้อน" ไม่ได้ ไม่ให้นำมาใช้

การลงโทษทางวินัย

๑. ทำผิดในเรื่องเดียว แต่ผิดวินัยหลายฐาน ให้ลงโทษในฐานที่มีบทลงโทษหนักที่สุดเพียงสถานเดียว
 ๒. โทษเกี่ยวกับเงินที่นายกฯ ลงได้ คือ ตัดเงินเดือนไม่เกิน ๕ % ไม่เกิน ๓ เดือน ลดขั้นเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกินหนึ่งขั้น ก.จังหวัดเพิ่มโทษเกินอัตรานี้ไม่ได้
 ๓. ถูกลงโทษปลดออก ได้รับบำเหน็จฯ เสมือนลาออก
 ๔. การสั่งลงโทษต้องให้เหมาะสม ไม่พยาบาท อคติ ฯลฯ
 ๕. การสั่งลงโทษ ห้ามสั่งให้มีผลย้อนหลัง (ยกเว้นมีเหตุ)
 ๖. ผู้ที่เคยถูกลงโทษในเรื่องนั้นมาแล้ว ถ้าจะลงใหม่ให้หนัก
 - (๑) ยกเลิกคำสั่งลงโทษเดิมก่อน จึงลงโทษใหม่ (แนวคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด)
 - (๒) ใช้คำสั่งเพิ่มโทษ จากโทษเดิม (แนววินัย)
- เหตุผลคือ ไม่ต้องการให้ลงโทษซ้ำในความผิดเดียวกัน
๗. กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงคำสั่งลงโทษ ให้เท่าความคำสั่งเดิมด้วยทุกครั้ง
 ๘. แบบคำสั่งลงโทษ
 - (ลท.๑) ใช้ลงโทษภาคทัณฑ์
 - (ลท.๒) ใช้ลงโทษตัดเงินเดือน
 - (ลท.๓) ใช้ลงโทษลดขั้นเงินเดือน
 - (ลท.๔) ใช้ลงโทษปลด/ไล่ออกจากราชการ
 - (ลท.๕) ใช้เพิ่มโทษ/ลดโทษ/งดโทษ/ยกโทษ (กรณีปกติ)
 - (ลท.๕) ใช้ยกโทษ/งดโทษ/ลดโทษ/เพิ่มโทษ (กรณีอุทธรณ์)
 - (ลท.๗) ใช้ยกโทษ/งดโทษ/ลดโทษ/เพิ่มโทษ แล้วให้กลับ

การรายงานไปยัง ก.จังหวัด

มี ๒ ลักษณะ คือ

๑. รายงานเพื่อพิจารณา

/(๑)กรณี...

(๑) กรณีนายกฯ ออกคำสั่งลงโทษไม่ร้ายแรงแล้ว

(๒) กรณีเป็นวินัยร้ายแรง นายกฯ ยังไม่ออกคำสั่ง

๒. รายงานเพื่อทราบ

(๑) กรณี ก.จังหวัดเปลี่ยนแปลงโทษของนายกฯ

(๒) กรณีออกคำสั่งร้ายแรงตามมติ

การพิจารณาของ ก.จังหวัด

๑. ก.จังหวัดต้องพิจารณารายงานให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน นับแต่เลขานุการ ก.จังหวัดได้รับเรื่อง

๒. ก.จังหวัดต้องส่งเรื่องให้อนุวินัย ทำความเห็นเสนอโดยอาจมีมติในคราวเดียวให้เลขาฯ เป็นผู้ส่ง

๓. อนุวินัย/ก.จังหวัด พิจารณาไม่แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน ให้ขยายเวลาในรายงานการประชุม (อ้างเหตุผลประกอบ) ไม่เกิน ๒ ครั้ง ๆ ละ ไม่เกิน ๓๐ วัน

๔. ก.จังหวัด อาจมอบหมายเลขานุการกรรมการสอบสวนเป็นผู้นำเสนอสำนวนในการประชุมของอนุวินัย/ก.จังหวัดก็ได้แต่ห้ามพิจารณาหรือแสดงความเห็น

๕. เรื่องที่ ก.จังหวัดมีมติแล้ว แต่นายกฯ ยังไม่ได้ออกคำสั่งตามมติ ให้ ก.จังหวัดส่งมติไปให้ ก.จังหวัดใหม่พิจารณาได้เลยโดยไม่ต้องนำเข้าอนุวินัยอีก

การนั่งพิจารณาของ ก.จังหวัด

๑. ผู้ใดเคยพิจารณาเรื่องนั้นมาแล้ว ไม่อาจพิจารณาเรื่องนั้นได้อีก

๒. กรณีประธานฯ ไม่เข้า ให้เลือกกันทำหน้าที่ประธานฯ

๓. เพื่อความเป็นธรรม ก.จังหวัดพิจารณาได้ทุกทิศทาง

การพิจารณารายงานวินัยและมีอุทธรณ์

๑. อนุวินัยไม่ต้องพิจารณา

๒. ส่งเรื่องให้อนุอุทธรณ์พิจารณาฝ่ายเดียว เนื่องจากวินัยเป็นบททั่วไป อุทธรณ์เป็นบทเฉพาะ

การดำเนินการของนายกฯ อปท./ก.จังหวัด

๑. หากคำเนิการขั้นตอนใดไม่ถูกต้อง หรือขัดแย้งกับมาตรฐานทั่วไป

๒. ก.กลาง อาจใช้มาตรา ๑๙ วรรคสอง สั่งให้แก้ไขในเวลาอันสมควร

๓. หากไม่แก้ไข หรือปล่อยไว้จะเกิดความเสียหาย ก.กลางอาจสั่งยกเลิกเพิกถอนได้

เกี่ยวกับวินัย

๑. ผู้ขาดราชการในวันใดโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือหนีราชการวันใด วันนั้นไม่ต้องจ่ายเงินเดือนให้

๒. มติ ค.ร.ม., มติ ก.พ.เกี่ยวกับวินัย นำมาใช้กับพนักงานส่วนท้องถิ่นด้วย เว้นแต่มีการกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ

๓. การไปเป็นพยานศาลหรือพนักงานสอบสวน จะถือว่าปฏิบัติราชการหรือไม่ต้องพิจารณาเป็นเรื่อง ๆ ไป

๔. การให้ถ้อยคำกลับไปกลับมา ถือเป็นความผิดทางวินัย

๕. ถูกดำเนินคดีอาญา ต้องถูกดำเนินการทางวินัยด้วย

๖. ห้ามเกี่ยวข้องกับยาเสพติดทุกกรณี

๗. สำนวนการสอบสวนทางวินัยต้องเก็บไว้ ๑๐ ปี

๘. เงินสมนาคุณคณะกรรมการสอบสวนยังเป็น ๒๕๐/๓๐๐

การล้างมลทินฯ

๑. เป็นกรณีที่ถูกลงโทษก่อนหรือในวันที่ ๕ ธ.ค. ๕๐ และได้รับโทษทั้งหมดหรือบางส่วนไปแล้ว

๒. หรือกรณีสอบสวนแล้ว นายกฯ ให้ยุติเรื่องหรืองดโทษ

๓. ถือว่าผู้นั้นได้รับการ “ล้างมลทิน” หรือ “ให้ระงับการพิจารณา”

๔. ผบ./สตง./ป.ป.ช./ป.ป.ท. หรือหน่วยงานใดส่งเรื่องมาให้ดำเนินการทางวินัย ไม่สามารถทำได้อีกต่อไป

เหตุของการออกจากราชการ

๑. ตาย

๓. ลาออก

๕. ถูกสั่งลงโทษปลด/ไล่ออก

๒. เกษียณ

๔. ถูกสั่งให้ออก

ตาย/เกษียณไม่ต้องทำเป็นคำสั่ง นอกนั้นทำเป็นคำสั่งและให้ ก. จังหวัดเห็นชอบก่อน เว้นไปทหาร

นายกฯ สั่งให้ออกเพื่อรับบำเหน็จ เมื่อ

๑. เจ็บป่วย ทำงานไม่ได้สม่ำเสมอ

๒. สมัครไปทำงานตามประสงค์ของราชการ

๓. ขาดสัญชาติ เล่นการเมือง จิตฟั่นเฟือน ทุพพลภาพ

๔. ไม่เป็นเสื่อมใสประชาติปไต

๕. ปฏิบัติหน้าที่ไม่มีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ ต้องส่งเรื่องให้อนุวินัยทำความเห็นเสนอ และ ก. จังหวัดเห็นชอบก่อน

หย่อน/บกพร่อง/ประพฤติไม่เหมาะสม

นายกฯ ตั้งกรรมการสอบสวน (เหมือนวินัย) แล้วสั่งให้ออกตามมติ ก.จังหวัดเพื่อรับบำเหน็จฯ ได้

สอบร้ายแรง ฟังลงโทษปลด/ไล่ออกไม่ได้

นายกฯ สั่งให้ออก เพราะมีมลทินหรือมัวหมอง เพื่อรับบำเหน็จฯ ได้

คำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ประมาท/ลหุโทษ

นายกฯ สั่งให้ออก เพื่อรับบำเหน็จฯ ได้

ก.จังหวัดอาจกำหนดประเด็นให้สอบเพิ่มเติมได้

เมื่อพิจารณาเรื่องการให้ออกราชการทุกข้อ

การสั่งพักราชการ/สั่งให้ออกไว้ก่อน

ถ้ามีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ต่อไปนี้

๑. ถูกตั้งกรรมการสอบวินัยร้ายแรง และนายกฯ เห็นว่าอยู่ต่อไปจะเสียหาย

๒. ถูกฟ้องคดีอาญาในหน้าที่ อัยการไม่รับเป็นทนายให้และนายกฯ เห็นว่าอยู่ต่อไปจะเสียหาย

๓. ถูกตั้งกรรมการสอบวินัยร้ายแรงและพฤติการณ์เป็นอุปสรรคการสอบสวนหรือจะก่อความไม่สงบ

๔. ถูกคุมขังติดต่อกันเกินกว่า ๑๕ วันแล้ว

๕. ถูกตั้งกรรมการสอบก่อนหรือหลังมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผิด และนายกฯ เห็นว่าเป็นวินัยอย่างร้ายแรง ให้

นายกฯ ขอความเห็นชอบจาก ก.จังหวัด สั่งพัก/ให้ออกไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาได้

การแจ้งคำสั่งพัก/ให้ออกไว้ก่อน

๑. ต้องแจ้งให้เจ้าตัวทราบโดยพลัน

๒. แจ้งไม่ได้หรือไม่รับ ปิดไว้ที่ทำงาน

๓. แจ้งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน (พ้น ๑๕ วัน ถือว่าทราบ)

ระยะเวลาการสั่งพัก/สั่งให้ออกไว้ก่อน

๑. ตลอดเวลาที่สอบสวนพิจารณา

๒. หากเจ้าตัวร้องทุกข์ ก.จังหวัดเห็นชอบกลับก่อนได้

การลาออกจากราชการ

๑. ต้องยื่นหนังสือลาออกล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน
๒. ถ้ายื่นน้อยกว่า ๓๐ วัน ให้นายกฯ อนุญาตเป็นหนังสือ
๓. อ้างอุทธรณ์การสอบวินัยแล้วไม่ให้ลาออก ไม่ได้
๔. ขอลอนหนังสือลาออกได้ทุกเมื่อ ถ้าการลานั้นยังไม่มีผล

ผู้มีสิทธิอุทธรณ์

๑. ถูกลงโทษทางวินัย (๕ สถาน)
๒. ถูกสั่งให้ออกจากราชการด้วยเหตุ
 - ๒.๑ ขาดคุณสมบัติ
 - ๒.๒ เจ็บป่วยทำงานไม่ได้สม่ำเสมอ
 - ๒.๓ ทำงานไม่มีประสิทธิภาพ
 - ๒.๔ หย่อน/บกพร่อง/ประพฤติดนไม่เหมาะสม
 - ๒.๕ ถูกตั้งวินัยร้ายแรง แต่ลงโทษไม่ได้มีผล
 - ๒.๖ ถูกจำคุกเพราะประมาท/ลหุโทษ

การยื่นอุทธรณ์

๑. ต้องยื่นต่อ ก.จังหวัด ภายใน ๓๐ วัน นับแต่รู้
๒. การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาคำบังคับ
๓. ถ้าตายก่อนให้ทายาทยื่นอุทธรณ์แทนได้ โดยให้นำ พรบ.วิธีปฏิบัติฯ/ป.พ.พ.มาใช้โดยอนุโลม
๔. มอบหมายความอุทธรณ์แทนได้ ถ้าจำเป็น
๕. ก.จังหวัดต้องส่งเรื่องให้อนุทธรณ์ทำความเข้าใจ (กรณีไม่กำหนดให้นำมาตรฐานวินัยมาใช้ด้วย)
๖. ก.จังหวัด (รวมอนุทธรณ์) ต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จใน ๙๐ วันนับแต่วันที่เลขา ก.จังหวัดรับเรื่อง
๗. มติ ก.จังหวัดถือเป็นที่สุด

อำนาจในการสอบเพิ่ม

ทั้งอนุทธรณ์/ก.จังหวัด มีอำนาจให้สอบเพิ่มได้เอง

สิทธิของผู้อุทธรณ์

๑. ขอตรวจหรือคัดรายงานสอบสวน แต่ถ้อยคำบุคคลเป็นดุลยพินิจของนายกฯ ว่าจะให้หรือไม่
๒. คัดค้านอนุทธรณ์/ก.จังหวัด ถ้ามีเหตุ

หนังสืออุทธรณ์

๑. ทำถึงประธาน ก.จังหวัด
๒. ยื่นที่ศาลากลางจังหวัด/ผ่านนายกฯ (ส่งก. ใน ๗ วัน)/ทางไปรษณี

อุทธรณ์รายใดมีปัญหาว่าจะรับได้หรือไม่ เป็นอำนาจดุลพินิจของ ก.จังหวัด เท่านั้น

การออกจากราชการ ไม่ยุติการพิจารณาอนุทธรณ์/ก.จังหวัดต้องพิจารณาอุทธรณ์นั้นต่อไป

ผู้มีสิทธิร้องทุกข์

ยกเว้นเหตุแห่งการอุทธรณ์ นอกนั้นใช้ร้องทุกข์ทั้งสิ้น ถ้าเห็นว่า

๑. ผบ.ปฏิบัติต่อตนไม่ถูกต้อง
๒. ผบ.ไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย
๓. ผบ.ทำให้ตนคับข้องใจ

/การยื่นหนังสือ...

การยื่นหนังสือร้องทุกข์

๑. ต้องยื่นต่อ ก.จังหวัด ภายใน ๓๐ วัน นับแต่รู้
๒. ถ้าตายก่อนให้ทายาทยื่นร้องทุกข์แทนได้ โดยให้นำ พรบ.วิธีปฏิบัติฯ/ป.พ.พ.มาใช้โดยอนุโลม
๓. มอบหมายความร้องทุกข์แทนได้ ถ้าจำเป็น
๔. ก.จังหวัดต้องส่งเรื่องให้อนุอรรถณ์ทำความเห็น (กรณีไม่กำหนดให้มาตรฐานวินัยมาให้อย่าง)
๕. ก. จังหวัด (รวมอนุอรรถณ์) ต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จใน ๙๐ วันนับแต่วันที่เลขา ก.จังหวัดรับเรื่อง
๖. สิ่งใดที่มีได้กำหนดไว้ให้นำเรื่องการอุทธรณ์มาใช้โดยอนุโลม

กลยุทธ์ป้องกันมิให้เกิดความเสียหาย หรือรับผิดชอบละเมิด

ความรับผิดในมูลละเมิด

ผู้ใด จงใจ หรือ ประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย ให้เขาเสียหายถึงชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

ทำต่อบุคคลอื่น หมายความว่า การงดเว้นกระทำการในหน้าที่ที่ต้องกระทำด้วยจงใจ ทำให้เขาเสียหาย หมายความว่า เป็นการกระทำโดยที่รู้สำนึกถึงผลเสียหายที่จะเกิดจากการกระทำของตน ถ้ารู้ว่าการกระทำนั้นจะเกิดผลเสียหายแก่เขาแล้วถือเป็นการกระทำโดยจงใจ ส่วนจะเสียหายมากหรือน้อยไม่สำคัญ แม้ผลเสียหายจะมากกว่าที่คิดก็เป็น การกระทำที่จงใจ

หลักประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๑. เจ้าหนี้ที่ผู้ทำละเมิดรับผิดชอบเป็นการส่วนตัว
๒. หน่วยงานของรัฐร่วมรับผิดชอบแล้วไล่เบี้ยจากเจ้าหนี้ที่ผู้นั้น
๓. เจ้าหนี้ที่รับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม

เหตุผลในการใช้ตรา พ.ร.บ.ความรับผิดชอบทางละเมิด

๑. การใช้หลักเกณฑ์ใน ปพพ. มุ่งได้เงินครบโดยไม่คำนึงถึงความเป็นธรรมและบ้านทอนขวัญกำลังใจ
๒. เจ้าหนี้ที่ อาจกระทำโดยไม่ตั้งใจหรือผิดพลาดเพียงเล็กน้อย
๓. หลักเรื่องลูกหนี้ร่วมทำให้ต้องรับผิดชอบในการกระทำของเจ้าหนี้ที่อื่นด้วย
๔. เจ้าหนี้ที่ไม่กล้าตัดสินใจเพราะเกรงความรับผิด
๕. มีวิธีการบริหารงานบุคคลและวินัยควบคุมอยู่แล้ว

พ.ร.บ. ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหนี้ที่ พ.ศ.๒๕๓๔

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหนี้” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งใน ฐานะเป็นกรรมการหรือฐานะอื่นใด

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็น กรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดย พระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และให้ หมายความรวมถึงหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

ประเภทของการทำละเมิดของเจ้าหนี้ที่

๑. ละเมิดต่อบุคคลภายนอก
๒. ละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

มาตรา ๕

-หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหนี้ของตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ใน กรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหนี้ที่รัฐไม่ได้

-ถ้าการละเมิดเกิดจากเจ้าหนี้ที่ซึ่งไม่ได้สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใดให้ถือว่ากระทรวงการคลังเป็นหน่วยงาน ของรัฐที่ต้องรับผิดชอบตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๖

-ถ้าการกระทำละเมิดของเจ้าหนี้ที่มีใช้การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหนี้ที่ต้องรับผิดชอบในการนั้นเป็นการ เฉพาะตัว ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องเจ้าหนี้ที่ได้โดยตรง

มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง ในคดีที่ผู้เสียหายฟ้องหน่วยงานของรัฐ ถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่าเป็นเรื่องที่เจ้าหนี้ที่ต้องรับผิด หรือต้องร่วมรับผิดชอบหรือในคดีที่ผู้เสียหายฟ้องเจ้าหนี้ที่ถ้าเจ้าหนี้ที่เห็นว่าเป็นเรื่องที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบหรือต้อง ร่วม

/รับผิดชอบ...

รับผิดชอบ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ดังกล่าวมีสิทธิขอให้ศาลที่พิจารณาคดีนั้นอยู่เรียกเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐแล้วแต่กรณี เข้ามาเป็นคู่ความในคดี

ถ้าศาลพิพากษายกฟ้องเพราะเหตุที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ที่ถูกฟ้องมิใช่ผู้ต้องรับผิดชอบให้ขยายอายุความฟ้องร้องผู้ที่ต้องรับผิดชอบซึ่งมิได้ถูกเรียกเข้ามาในคดีออกไปถึงหกเดือนนับแต่วันที่คำพิพากษานั้นถึงที่สุด

มาตรา ๘

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐได้ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนี้ไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง (วรรคหนึ่ง)

สิทธิเรียกใช้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งจะมีได้เพียงใดให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์โดยมิต้องให้ใช้เต็มจำนวนของความเสียหายก็ได้ (วรรคสอง)

ถ้าการละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวมให้หักส่วนแห่งความรับผิดชอบดังกล่าวออกด้วย (วรรคสาม)

ในกรณีมาตรการละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคนมิให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาบังคับใช้และเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น (วรรคสี่)

****กรมเป็นเจ้าของงบประมาณนายอำเภอดำเนินการแทนฐานะผู้ได้รับมอบอำนาจจากกรมฯ จึงอยู่ในฐานะผู้แทนหรือผู้มีอำนาจกระทำการแทนกรมฯ อ.๒๖/๒๕๕๓

ประมาทเลินเล่อ

ประมาทเลินเล่อ หมายถึง การกระทำโดยมิได้เจตนาแต่เป็นการกระทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจำต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ (ขาดความระมัดระวังตามสมควร)

ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หมายถึง บุคคลได้กระทำโดยขาดความระมัดระวังที่เบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์มาตรฐานอย่างมาก

ภาวะเช่นนั้นบุคคลที่อยู่ในภาวะเช่นเดียวกับผู้กระทำเทียบกับวิญญูชนว่าเขาใช้ความระมัดระวังแค่ไหน

วิสัยลักษณะที่เป็นอยู่ของบุคคลผู้กระทำทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายเช่นวิสัยการเป็นข้าราชการระดับบริหาร

พฤติการณ์ ข้อเท็จจริงที่ประกอบการกระทำของผู้ทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นเช่นสิ้นปีปิดงบงานกองคลังเยาะ

ทำให้เขาเสียหาย

ความรับผิดชอบทางละเมิดมุ่งประสงค์ที่จะใช้ค่าสินไหมทดแทนไม่ใช่มุ่งลงโทษเหมือนในคดีอาญาแก่ผู้ทำละเมิด ฉะนั้นเมื่อไม่มีความเสียหายแม้การกระทำจะไม่ชอบด้วยกฎหมายก็ไม่ใช่ละเมิด

มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง

-ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ผู้นั้นอยู่ในสังกัดหรือไม่ ถ้าเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘ มาบังคับใช้โดยอนุโลมแต่ถ้ามิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เหตุหักส่วนความรับผิดชอบ

๑. ต้องคำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณี ม.๘(๒) ๓๐ เปอร์เซนต์
๒. หากละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม ต้องหักส่วนความรับผิดชอบดังกล่าวออก ม.๘(๓) ๕๐ เปอร์เซนต์
๓. กรณีละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคนมิให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับ ม.๘(๔)

ความร้ายแรง...

ความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในการปฏิบัติหน้าที่

๑. ไม่ได้มีส่วนร่วมทุจริต แต่รับผิดชอบในฐานะผู้บังคับบัญชาที่ได้ควบคุมดูแลการปฏิบัติงาน
๒. ความผิดพลาดเกิดขึ้นจากความพยายามสร้างความพึงพอใจในการชำระภาษีให้แก่หน่วยงาน
๓. การทุจริตของผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดจากวิธีที่แยบยล มีการไตร่ตรองวางแผนอย่างเป็นระบบ ยากแก่การตรวจพบ

หักส่วนความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ในส่วนนี้ ร้อยละ ๓๐ ของความเสียหายทั้งหมด

๑. ไม่ได้ตั้งใจหรือมีส่วนร่วมทุจริต อ.๗๘๔/๒๕๕๕
๒. มีพฤติการณ์พยายามแก้ไขเยียวยา อ.๑๘๖/๒๕๕๗
๓. มีผู้อื่นมีส่วนผิดอยู่ด้วยแต่ให้รับผิดชอบเพียงผู้เดียว อ.๗๗๒/๒๕๕๖
๔. การละเมิดเป็นประโยชน์แก่ราชการบ้าง (ซื้อที่ดินผิดระเบียบ)หัก ๕๐%
๕. ก.ค. จะกำหนดสัดส่วน กก.กำหนดค่าสูง ๑๐๐%มีขั้นตอนมาก จนท.รับผิดชอบหลายคนไม่มีพฤติกรรมทุจริต ความรับผิดชอบร้อยละ ๕๐ % อ.๒๐๕๘/๒๕๕๙

ความบกพร่องของหน่วยงานหรือระบบดำเนินการของส่วนรวม

๑. ไม่ได้วางระเบียบหรือควบคุมดูแลและคำสั่งไม่ชัดเจน อ.๔๙๐/๒๕๕๖
๒. จำนวนคนไม่สัมพันธ์กับงาน หรืองานประจำเยอะมากหรือต้องทำในระยะเวลาที่เร่งรัด
๓. แต่งตั้งบุคคลไม่เหมาะสมกับงาน
๔. ระบบการตรวจสอบไม่ได้ อ.๔๓๙/๒๕๕๕

การเรียกร้องให้หน่วยงานรับผิดชอบ

- ยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐ
- หน่วยงานออกใบรับคำขอและพิจารณาโดยไม่ชักช้า(ให้เสร็จใน ๑๘๐ วัน) ไม่เสร็จขอขยายต่อ รนค. ได้ อีก ไม่เกิน ๑๘๐ วัน
- ฟ้องคดี***ยื่นคำขอถ้าไม่ยื่น นำเรื่องฟ้องศาลได้ ฟ้องภายใน ๙๐ วัน นับแต่รับคำวินิจฉัย ตามหนังสือที่ มท.๐๘๐๔.๔ว๒๘๕๓ ลว.๒๑ พ.ค. ๕๘

การปฏิบัติหน้าที่ ๔ กรณี ไปศาลปกครอง

๑. การใช้อำนาจตามกฎหมาย
๒. กฎ คำสั่งทางปกครองหรือคำสั่งอื่น

๓. ละเลยต่อหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด
๔. ปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า